

Nói đến Nguyễn Bính, nhà thơ “hàng ng đàng gió nồm” đàng ng nh ng i Việt Nam thu c th h chúng tôi tr v tr c, không ai là không thu c đăm ba câu th c a ông.

Nhi u câu th c a ông đã ru vào lòng ng i, làm cho nhi u ng i t ng đó là ca dao. Cu c đ i c a ông cùng kh , phiêu b t giang h . Ông sinh năm 1918 t i Nam đ nh, m t năm 1966 t i quê nhà. Ông ch th có 48 tu i, nh ng ông đã đ l i cho đ i hàng ngàn bài th , mà bài nào cũng hay cũng rung đ ng ng i đ c. Ông vi t r t nhi u th lo i, t k ch, truy n ký, truy n th . Nh ng có l hay nh t là nh ng bài th ông vi t v nông thôn, v đ ng quê.

H u nh nh ng năm tháng tu i tr c a ông g n li n v i Nam b , v i Hà Tiên, n i có nh ng nhà th Đông H , n sĩ M ng Đi p, nhà th Kiên Giang. H là nh ng ng i b n thân tình c a ông. H đã giúp đ ông t v t ch t cho đ n tình c m, trong nh ng năm tháng phiêu b t giang h . Nh ng ngày lang b t, giang h y đã gây cho ông nhi u c m h ng vi t nhi u bài th th t c m đ ng, và rung đ ng lòng ng i. Tiêu bi u cho nh ng cu c chia ly đ t ru t, xé lòng này, chúng tôi cho r ng bài th “Nh ng bóng ng i trên sân ga”, là m t trong nh ng bài th hay nh t nói v s chia ly c a thi ca Việt Nam, k t khi xu t hi n th m i đ n nay.

Không có gì đau kh day đ t b ng s chia ly. S chia ly c a tình yêu, chia ly c a tình m con, chia ly c a tình ch em cho đ n s chia ly c a tình b n. Đôi khi là s chia ly c a chính b n thân mình. Nguyễn Bính đã l y sân ga, con t u đ di n t nh ng cu c chia ly th c. Sân ga trong th ông có khi r t th c, nh ng có khi là sân ga trong lòng ông, trong lòng ng i đ c. M đ u bài th b ng vài nét ch m phá, nhà th cho chúng ta th y nh ng cu c chia ly đau đ n đ n xé lòng. Ông đã dùng hình t ng, đàn đ t dây đ nói lên nh ng cu c chia ly này (đàn đ t dây thì làm sao n i l i đ c- có khác chi s chia ly đau đ n không có gì bù đ p). B t đ u t sân ga này (lành c) hay sâu th m c a nh ng trái tim (nghĩa bóng)-Nh ng cu c chia ly đã và đang di n ra:

*“Nh ng cu c chia lia kh i t đây
Cây đàn xum h p đ t t ng dây*

Bài thơ chia ly hay nhất của Nguyễn Bính

Tác Giả: © Đ& Tr&ng

Thứ Sáu, 31 Tháng 12 Năm 2010 09:03

*Nh&ng đ& i phi&u b& t th&n đ&n chi&c
L&n l&t theo nhau su&t t& i ngày “*

Vào bài, ta b&t g&p hình &nh hai cô bé ti&n bi&t nhau & s&n ga. Hai cô bé ch&c ch&n nh& tu&i h&n nhà th&. (bài thơ này Nguyễn Bính viết năm 1937, lúc đó ông mới 19 tuổi). Hai cô bé còn tu&i h&c trò. Nh&ng t&i sao h& ph&i xa nhau? Có ng&&i cho r&ng: “H& còn r&t tr& v&i tình c&m th&ngây, còn non n&t, có th& ph&i b& tr&ng h&c đ& đ&n tr&ng đ&i, ch&a bi&t n&i nào x&p ph&i đ&n... “ Nh&ng trong tâm tôi, ph&i ch&ng h& là hai ch& em? Cô em ti&n cô ch& đi làm ăn xa, h&c v& nhà ch&ng ..? (năm 1937 ngày đó còn t&o hôn, qu& th&t là nh&ng l&i ru bu&n).

*“Có l&n tôi th&y hai cô bé
Áp má vào nhau khóc s&t sùi
Hai bóng chung l&ng thành m&t bóng
Đ&ng v& nhà ch& ch&c xa xôi“*

Hình &nh áp má, chung l&ng, g&i cho ta m&t c&m giác vô cùng l&u luy&n, day đ&t th&ngây khi h& ph&i ti&n đ&a nhau. Tình c&m hai cô bé là hai nh&ng đã quy&n thành m&t. S& gi&ng xé đó làm cho hai trái tim non n&t ph&i ch&i v&i. Và con t&u kia s& đ&a m&t trong hai cô v& đâu? v& đâu ?.

R&i đây n&a, v&i t& “m&t“ đ&&c l&p đi l&p l&i, l&i th& tr&m bu&n, đâu đây mang h&i h&&ng c&a âm nh&c, Nguyễn Bính đã đ&ng l&i toàn b& m&t cu&c chia ly c&a m&t ng&&i tình v&i m&t ng&&i tình. V&i n&i bu&n man mác, bùi ngùi đ&n l&. Chúng ta th& đ&c l&i :

*“Có l&n tôi th&y m&t ng&&i yêu
Ti&n m&t ng&&i yêu m&t bu&i chi&u
& m&t s&n ga nào xa v&ng l&m
H& c&m tay h& bóng li&u xi&u...“*

Bu&i chi&u là s& báo hi&u s&p k&t thúc m&t ngày, cũng nh& cu&c tình c&a h& s&p đi qua ch&ng? H& có nh&ng chu&i ngày s&ng bên nhau th&t êm đ&m, h&nh phúc, có l& nào ngày vui đã h&t, gi& chia ly đã đ&n. Hình &nh chi&u tà, là th&i gian, không gian nh& ngh&t l&i, g&i cho ta đó là cu&c chia ly th&t n&ng n&. L&i m&t c&p l&y t& “H& c&m tay h&“ th&t mong manh “Bóng li&u xi&u“. Đ&ng nh& tình yêu đã vu&t ra kh&i t&m tay h&.

Cũng trên sân ga ấy, Nguyễn Bính cũng bắt gặp đôi bạn thân tình đã xa nhau. Họ quyên luyến nhưng không muốn rời xa nhau. Người đi đã yên vị trên tàu, người thì vẫn muốn kéo thời gian lại. (chính nhà người đi cũng cách xa sân ga? và có thể tàu chạy muốn gì?). Người đi lo lắng cho bạn, nên giục bạn về ba bạn bạn. Nhưng người đi thì đã lo lắng, lâu luyến cũng không kém. Đèn rồi thì đã tối, bóng nhòa trong bóng, nhưng người chia chia chưa dứt bước:

*“Hai người bạn cũ tình chân nhau
Kể trên toa kể dưới it u
Họ giục nhau về ba bạn bạn
Bóng nhòa trong bóng tối lâu...”*

Hình ảnh họ nhòa trong bóng tối như hòa quyện trong chung rồi u đã cùng nhau uống chén. Ôi! tình bạn rồi thì thì, nhưng có gì để phân thì không như?

Một lần khác trên nẻo đường giang hồ của mình, nhà thơ đã bắt gặp một cặp vợ chồng, tình biệt nhau trên sân ga. Họ thẹn thùng không dám cùng nhau sánh bước. Đường như họ sợ ai nhìn thấy, kể chuyện người đi. Do vậy người chồng đi trước người vợ bạn bạn theo sau. “Thẹn thùng đã xa nhau bóng chày dài”. Người đi vội cầm khăn trải lấy tình đã cho chồng, người chồng thì khăn lại không lấy. Họ cứ đùn đẩy nhau mãi. Hình ảnh này đã lột tả hết tình thẹn thùng dành cho nhau. Trong cuộc tình đã còn có một người thì ba, đó là người mẹ, nhưng bà không xuất hiện trên sân ga này. Đã thì lại cho người chồng nói: “mình vẫn nuôi lấy mẹ mình thôi..”. Một sự lo lắng hi vọng thốt ra tính nhân văn của người nông dân Việt Nam dưới ngòi bút của Nguyễn Bính:

*..“Có lẽ tôi thấy vợ chồng ai
Thẹn thẹn đã xa nhau bóng chày dài
Chạy cầm khăn trải anh thì tôi
Mình vẫn nuôi lấy mẹ mình thôi..”*

Một buổi chiều tà, với đôi guốc mộc, bạn quen áo nâu nhũn nát, chành choáng men say, Nguyễn Bính khờ khạo ng trên sân ga. Trước mắt ông một cuộc chia ly thút thốt m đã ng, xót xa. Bạn tranh đó đã để ông chép lại:

Bài thơ chia ly hay nhất của Nguyễn Bính

Tác Giả: © Đ& Tr&ng

Thứ Sáu, 31 Tháng 12 Năm 2010 09:03

*“..Cố l& n tôi th& y m& t bà già
Đ& a t& n con đi tr& n & i xa
T& u ch& y lâu r& i,bà v& n đ& ng
L& ng c&ng đ& xu& ng bóng sân ga..”*

Cố l& không có hình &nh nào t& x& a đ& n nay làm xúc đ& ng chúng ta b& ng hình &nh ng&& i m& già t& n con ra tr& n. Tr& n & i xa, là n& i biên thùy xa xôi, đ& y nguy hi& m. T& u đã đ& a ng&& i con trai đi r& i, nh& ng bà c& đ& ng nh& tr& i tr& ng. Bà nhìn theo mãi con t& u đ& y quy& n luy& n. S& đau kh& t& t cùng đã làm bà g& c ngã xu& ng sân ga. Hình t&& ng bà v& a th& c l& i v& a nh& & o L& ng c&ng đ& xu& ng bóng sân ga. L& ng bà c&ng xu& ng, hay bà c& đ& ng t& lúc bóng ban tr& a cho đ& n x& chi& u t& i (bóng m& t tr& i chi& u)bóng bà đ& xu& ng. D&& i cái nhìn, quan sát tài tình, nhà th& cho ta th& y rõ tình c&nh đau kh& c& a ng&& i m& khi ng&& i con ph& i đi xa.

Nguyễn Bính (tên thật là Nguyễn Tr&ng Bính): 1918–1966

Có s& cô đ& n, l& loi nào h& n, khi mình ph& i đ& a t& n chính b& n thân mình. (đã lâu l& m r& i,chúng tôi có đ&& c nghe n& sĩ AnhTh& nói chuy& n v& bài thơ này. Riêng tôi, tôi cho r& ng n& sĩ đã nói v& cu& c chia ly c& a Nguyễn Bính, khi ông đ& n thăm bà tại B& c Giang. R& i ông cô đ& n, l& ng l& ra sân ga, không ng&& i t& n đ& a.

*“Cố l& n tôi th& y m& t ng&& i đi
Ch& ng h& u v& đâu nghĩ ng& i gì ?
Chân b&& c h& ng h& theo bóng l&
M& t mình làm c& cu& c phân ly..”*

Thi sĩ th& y chính mình l& loi v& i cõi đ& i này.Nh& ng t& bóng l&, h& ng h&, chúng tôi cho r& ng là nh& ng t& r& t đ& t đ& miêu t& s& cô đ& n, bi& t v& đâu, đi đâu ?. Khi xung quanh tr& ng v& ng, và vô đ&nh.

D&& ng nh& tôi cũng nghe đâu đây có l& i ca v& ng v& “...còi t& u xé nát trái tim...” ..Con t& u lăn bánh báo hi& u m& t s& chia c& t, phân ly. Có nh& ng cu& c chia ly có ngày g& p l& i, và nh& ng cu& c chia ly không bao giờ g& p l& i. Ph& i chẳng con t& u lăn bánh, nó đang lăn chính trong lòng ng&& i thi sĩ. Nhà th& nh& đang th& h& n vào t& ng câu thơ đó:

Bài thơ chia ly hay nhất của Nguyễn Bính

Tài liệu: © Đ. Tr.

Tháng 3, Số 31, Tháng 12 Năm 2010 09:03

*“Nhớ ngời ckhấn mừn thừn thừn c
Nhớ ngời bàn tay vừy nhừn bàn tay
Nhớ ngời đôi mừt từt tìm đôi mừt
Bừn nừn i đừu hừn chừn này..”*

© Đ. Tr.